

Bird & Bird

Premeny obchodných spoločností "po novom"

Váš praktický sumár

Január 2024

Päť kľúčových faktov k novej právnej úprave

Účel Zákona:

- implementácia EÚ Smernice č. 2019/2121
- vytvorenie jednotnej a ucelenej právnej úpravy pre jednotlivé druhy vnútroštátnych a cezhraničných premien a zmien právnej formy

Nová terminológia:

- premeny
- fúzie - zlúčenie alebo splynutie
- rozdelenia - rozštiepenie alebo odštiepenie

Nový zákon
č. 309/2023
Z. z.
("Zákon")
o premenách
obchodných
spoločností
a družstiev
nadobúda
účinnosť
1. marca
2024

Právna úprava:

- do účinnosti Zákona boli premeny súčasťou Obchodného zákonníka (§ 69, 69a, 69aa, 69b)
- od účinnosti Zákona budú premeny z Obchodného zákonníka vyňaté a zahrnuté do Zákona

Nové inštitúty:

- odštiepenie
- cezhraničné rozdelenie
- cezhraničná zmena právnej formy

Päť základných východísk

Účinnosť premeny:

- nastáva **dňom zápisu** premeny do Obchodného registra
- pred zápisom premeny do Obchodného registra musí byť prípusnosť premeny **osvedčená audítorom** v správe audítora.

Projekt premeny:

- základný dokument premeny predstavuje **tzv. projekt premeny** vypracovaný spoločne štatutárnymi orgánmi zúčastnených spoločností, ktorý v rámci právnej úpravy fúzií nahradí zmluvu o zlúčení a zmluvu o splynutí
- všeobecné obsahové náležitosti projektu premeny platné pre všetky typy spoločností definuje Zákon (§8)

Schválenie premeny:

- v prípade fúzií spoločností s ručením obmedzeným, akciových spoločností i jednoduchých spoločností na akcie, musí byť projekt premeny **schválený všetkými spoločníkmi zúčastnených spoločností** spravidla na valnom zhromaždení a vypracovaný **vo forme notárskej zápisnice**

Súvisiace povinnosti:

- návrh projektu premeny spoločností **sa ukladá do zbierky listín** pre každú zúčastnenú spoločnosť
- oznámenie o uložení návrhu projektu premeny do zbierky listín **musí byť zverejnené v Obchodnom vestníku** najmenej 1 mesiac pred dňom konania valného zhromaždenia, ktoré má rozhodovať o jeho schválení
- v prípade založených obchodných podielov zanikajúcej spoločnosti sa návrh projektu premeny **vopred oznamuje aj záložným veriteľom**

Oznámenie premeny:

- každá zanikajúca spoločnosť musí návrh projektu premeny **vopred oznámiť príslušnému správcovi dane**, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad, a to aspoň 60 dní pred dňom konania valného zhromaždenia, ktoré má rozhodovať o schválení návrhu projektu premeny

Najzásadnejšie účinky premeny

Fúzie

Pri **fúziách** dňom účinnosti premeny:

1. dochádza k prechodu imania zanikajúcej spoločnosti/zanikajúcich spoločností na nástupníckú spoločnosť,
2. spoločníci zanikajúcej spoločnosti/zanikajúcich spoločností sa stávajú spoločníkmi nástupníckej spoločnosti,
3. pôvodné spoločnosti zanikajú,
4. konkrétne pri splynutiach vznikajú nové nástupnícké spoločnosti.

Rozštiepenia

Pri **rozštiepeniach** dňom účinnosti premeny:

1. dochádza k prechodu imania zanikajúcej spoločnosti na nástupnícku spoločnosť,
2. spoločníci zanikajúcej spoločnosti sa stávajú spoločníkmi nástupníckych spoločností,
3. rozdeľovaná spoločnosť zaniká,
4. pri rozštiepení splynutím vznikajú nástupnícké spoločnosti.

Odštiepenia

Pri **odštiepeniach** dňom účinnosti premeny:

1. dochádza k prechodu imania rozdeľovanej spoločnosti, určeného v projekte premeny na nástupnícku spoločnosť,
2. spoločníci rozdeľovanej spoločnosti sa stávajú aj spoločníkmi nástupníckych spoločností,
3. pri odštiepení splynutím vznikajú nástupnícké spoločnosti.

Prípady neprípustnosti premeny

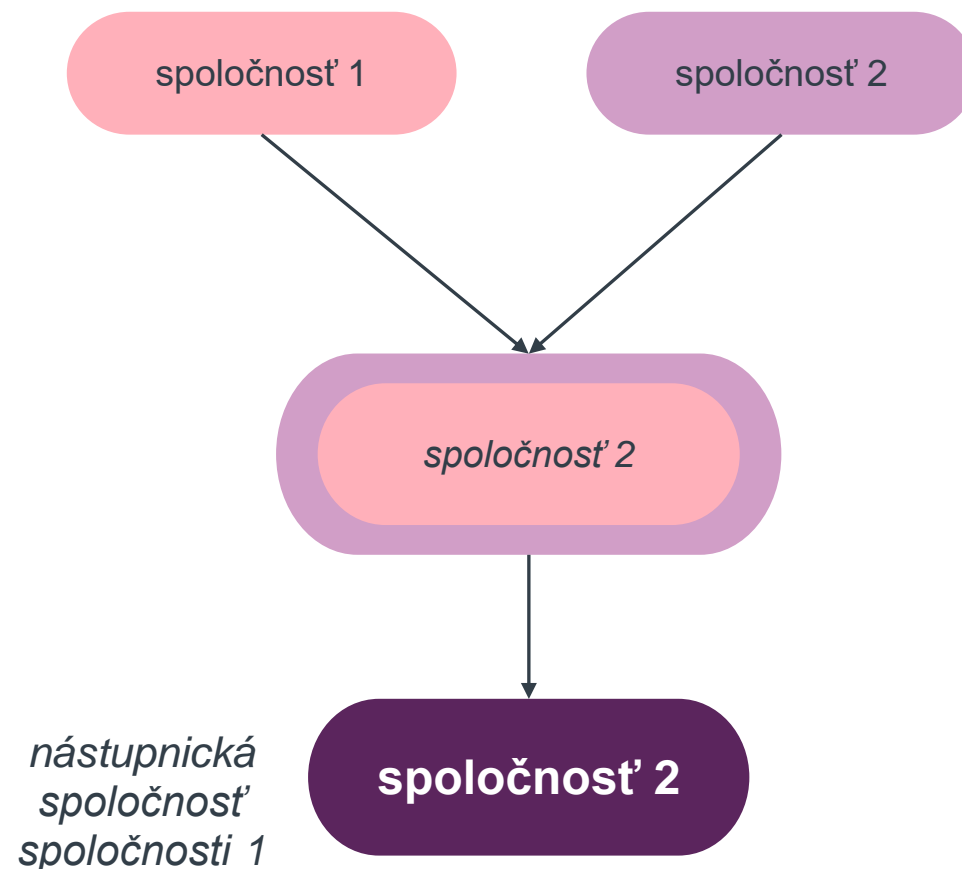
- Premena je neprípustná, ak zúčastnené spoločnosti a nástupnícke spoločnosti majú **rozdielnu právnu formu** (výnimky upravuje Zákon).
- Premena je neprípustná aj vtedy, ak:
 1. zúčastnená spoločnosť alebo nástupnícka spoločnosť je v likvidácii,
 2. voči zúčastnenej spoločnosti alebo nástupníckej spoločnosti pôsobia účinky vyhlásenia konkurzu (to neplatí, ak správca súhlasí s premenou),
 3. voči zúčastnenej spoločnosti alebo nástupníckej spoločnosti pôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania alebo povolenia reštrukturalizácie,
 4. súd voči zúčastnenej spoločnosti alebo nástupníckej spoločnosti vedie konanie o ich zrušení,
 5. by v dôsledku odštiepenia rozdeľovaná spoločnosť a niektorá z nástupníckych spoločností boli v hroziacom úpadku.

Vnútroštátne fúzie – "staronové" zlúčenie

Zlúčenie spoločností nastáva vtedy, keď dôjde k zániku jednej alebo viacerých spoločností na základe zrušenia bez likvidácie, pričom obchodné imanie zanikajúcich spoločností prechádza na inú, už existujúcu spoločnosť, ktorá sa stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

Zlúčenie:

- Forma premeny prípustná pre všetky formy obchodných spoločností a družstvá.
- Všetky spoločnosti zúčastňujúce sa **premeny musia mať spravidla rovnakú právnu formu.**
- Výnimku predstavuje zlúčenie spoločnosti s ručením obmedzeným alebo jednoduchej spoločnosti na akcie s akciovou spoločnosťou, ak je nástupníckou spoločnosťou akciová spoločnosť.

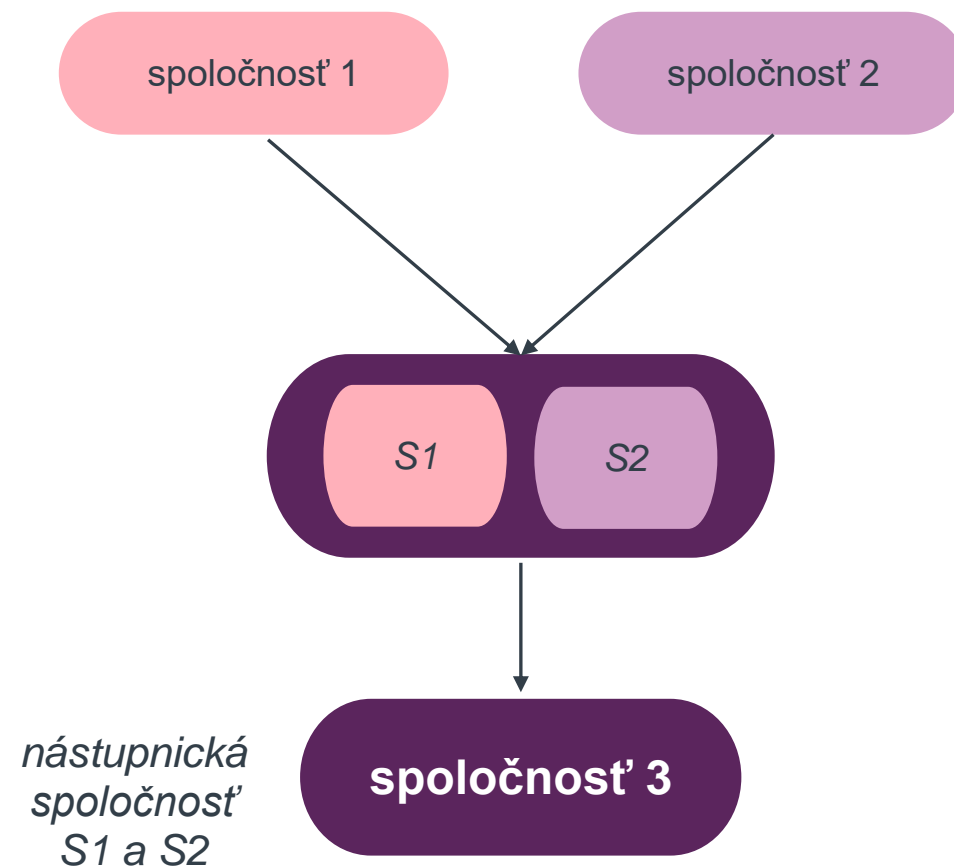

Vnútroštátne fúzie – "staronové" splynutie

Splynutie spoločnosti nastáva vtedy, keď dôjde k zániku jednej alebo viacerých spoločností na základe zrušenia bez likvidácie, pričom obchodné imanie zanikajúcich spoločností prechádza na inú, novozaloženú spoločnosť, ktorá sa stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

Splynutie:

- Forma prípustná pre všetky formy obchodných spoločností a družstvá.
- Všetky spoločnosti zúčastňujúce sa premeny **musia mať rovnakú právnu formu.**

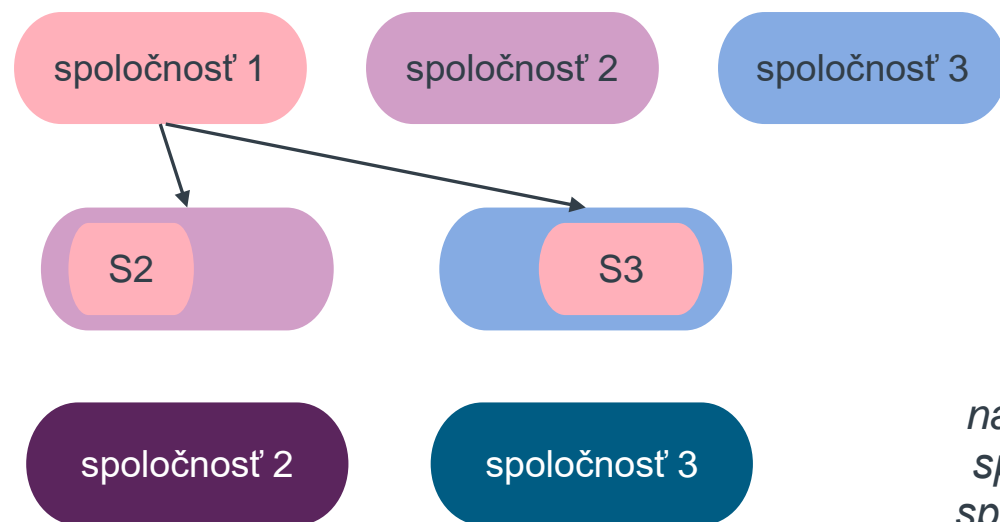

Vnútroštátne rozdelenie - rozštiepenie

Zákon rozlišuje nasledovné formy rozštiepenia spoločností, a to **rozštiepenie zlúčením**, **rozštiepenie splynutím** a **rozštiepenie kombináciou zlúčenia a splynutia**.

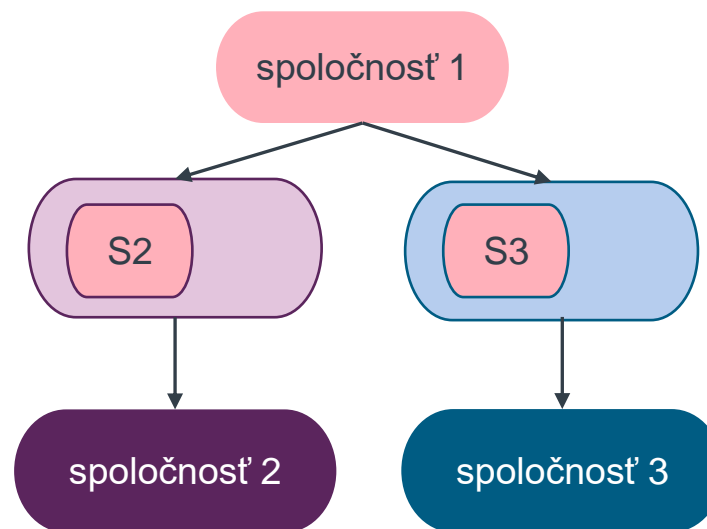
Rozštiepenie zlúčením:

- dochádza k zániku rozdeľovanej spoločností, pričom celé obchodné imanie tejto spoločnosti prechádza na iné, už existujúce spoločnosti, ktoré sa stávajú právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti

Rozštiepenie splynutím:

- dochádza k zániku rozdeľovanej spoločností, pričom obchodné imanie tejto spoločnosti prechádza na iné, novozaložené spoločnosti, ktoré sa stávajú právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti

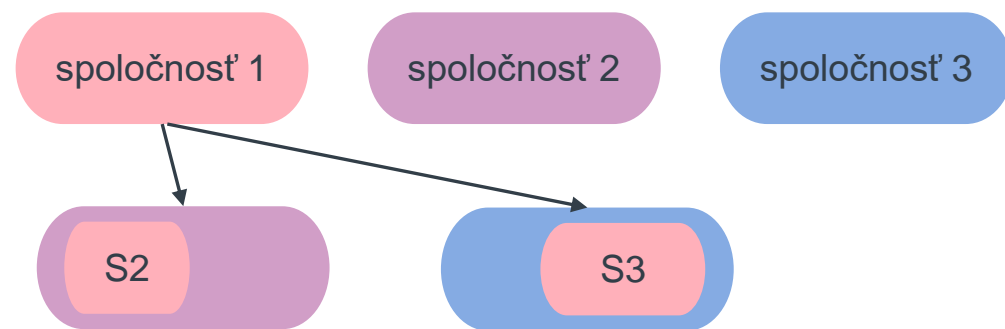
Vnútroštátne rozdelenie - odštiepenie

Zákon zavádza aj nový právny inštitút odštiepenia spoločností a rozlišuje jeho nasledovné formy: **odštiepenie zlúčením, odštiepenie splynutím a odštiepenie kombináciou zlúčenia a splynutia.**

Odštiepenie je prípustné len pre spoločnosti s ručením obmedzeným a akciové spoločnosti.

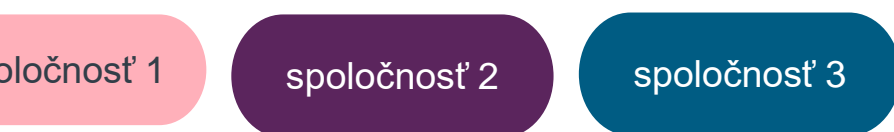
Odštiepenie zlúčením:

- dochádza k prechodu časti obchodného imania z rozdeľovanej spoločnosti na jednu alebo viac **existujúcich** spoločností

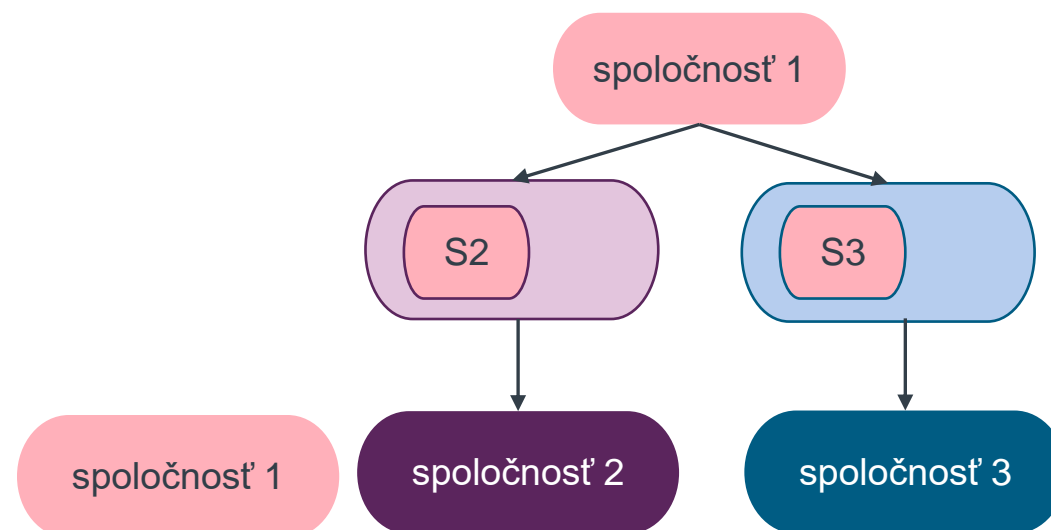

Odštiepenie splynutím:

- dochádza k prechodu časti obchodného imania z rozdeľovanej spoločnosti na jednu alebo viac **novozaložených** spoločností

nástupnícké spoločnosti

Cezhraničné premeny - päť kľúčových faktov

Definícia:

- cezhraničnou premenou je **zahraničná fúzia** (ak aspoň jednou zúčastnenou spoločnosťou alebo nástupníckou spoločnosťou je slovenská spoločnosť a aspoň jednou zúčastnenou spoločnosťou alebo nástupníckou spoločnosťou je zahraničná spoločnosť) alebo
- **cezhraničné rozdelenie** (ak aspoň jednou zúčastnenou spoločnosťou alebo nástupníckou spoločnosťou je slovenská spoločnosť a aspoň jednou zúčastnenou spoločnosťou alebo nástupníckou spoločnosťou je zahraničná spoločnosť, pričom nástupníckou spoločnosťou môže byť len novovznikajúca spoločnosť)

Projekt premeny:

- pri cezhraničných premenách je nutné vypracovať **projekt cezhraničnej premeny**
- všeobecné náležitosti projektu cezhraničnej premeny definuje Zákon (§77)

Obmedzenia:

- na cezhraničnej fúzii sa nemôže zúčastniť družstvo
- tiež platí, že zúčastnenou zahraničnou spoločnosťou nemôže byť iná spoločnosť ako spoločnosť majúca obdobnú právnu formu dovolenú v inom členskom štáte EÚ

Dodatočné povinnosti:

- pred konaním valného zhromaždenia, ktoré rozhoduje o cezhraničnej premene, je štatutárny orgán každej zúčastnenej slovenskej spoločnosti povinný vypracovať **písomnú správu**, v ktorej vysvetlí a odôvodní cezhraničnú premenu, najmä dôsledky cezhraničnej premeny na budúcu podnikateľskú činnosť spoločnosti a dôsledky cezhraničnej premeny pre zamestnancov spoločnosti

Neprípustnosť:

- pri cezhraničnom rozdelení spoločností je **neprípustné**, aby rozdeľovanou slovenskou spoločnosťou alebo nástupníckou spoločnosťou bola iná spoločnosť ako akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným

Ďalšie relevantné aspekty cezhraničnej premeny

Cezhraničné fúzie

- Návrh projektu cezhraničnej premeny musí okrem náležitostí podľa Zákona (§ 77) obsahovať **aj náležitosti podľa § 96 ods. 1 Zákona**. Návrh projektu cezhraničnej premeny vypracúvajú spoločne štatutárne orgány zúčastnených spoločností.
- Ak sa na cezhraničnú fúziu vyžadujú zmeny spoločenskej zmluvy alebo stanov nástupníckej spoločnosti a tieto zmeny nie sú súčasťou návrhu projektu cezhraničnej premeny, **musí ich nástupnícka spoločnosť schváliť** spolu s návrhom projektu cezhraničnej premeny.
- Ak pri cezhraničnej fúzii nástupnícka spoločnosť vlastní všetky podiely spoločností zanikajúcich pri cezhraničnom zlúčení, s ktorými je spojené hlasovacie právo a následníckej spoločnosti nevznikajú nové podiely, je prípustný **zjednodušený postup** cezhraničnej fúzie podľa § 99 Zákona.

Cezhraničné rozdelenia

- Návrh projektu cezhraničnej premeny pri cezhraničnom rozdelení musí okrem náležitostí podľa Zákona (§ 77) obsahovať **aj náležitosti podľa § 101 ods. 1 Zákona**. Návrh projektu cezhraničnej premeny vypracuje štatutárny orgán rozdeľovanej spoločnosti.
- Ak v prípade cezhraničného odštiepenia rozdeľovaná spoločnosť prevedie časť svojho imania na jednu alebo viac nástupníckych spoločností výmenou za vydanie podielov v nástupníckych spoločnostiach samotnej rozdeľovanej spoločnosti, je prípustný **zjednodušený postup** podľa Zákona (§ 104).
- Pri cezhraničnom rozštiepení každá z nástupníckych spoločností ručí za záväzky, ktoré prešli z rozdeľovanej spoločnosti na ostatné spoločnosti do výšky čistého obchodného imania, ktoré na spoločnosť prešlo ku dňu účinnosti rozdelenia. Na splnenie záväzku sú nástupnícke spoločnosti zaviazané **spoločne a nerozdielne**.
- Pri cezhraničnom odštiepení rozdeľovaná spoločnosť ručí za záväzky, ktoré prešli z rozdeľovanej spoločnosti na nástupnícke spoločnosti. Na splnenie záväzku sú zaviazané rozdeľovaná spoločnosť a spoločnosť, na ktorú prešiel záväzok **spoločne a nerozdielne**. Rozdeľovaná spoločnosť a nástupnícka spoločnosť ručia podľa prvej vety do výšky čistého obchodného imania, ktoré na túto spoločnosť prešlo ku dňu účinnosti rozdelenia.

Zmeny právnej formy

Vnútroštátna

- Zákonom uznané typy zmien právnej formy sú vymenované v Zákone (§ 105). Na zmenu právnej formy je potrebné, aby štatutárny orgán spoločnosti **vypracoval návrh projektu zmeny právnej formy**. Návrh musí obsahovať najmä náležitosti podľa Zákona (§ 106 ods. 3).
- Ak mení právnu formu jednoduchá spoločnosť na akcie, akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným, je štatutárny orgán spoločnosti povinný vypracovať písomnú správu, v ktorej z právneho a ekonomického hľadiska vysvetlí a odôvodní zmenu právnej formy.
- Ak mení právnu formu spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť alebo jednoduchá spoločnosť na akcie, a ak po zmene právnej formy spoločnosť **nevytvára základné imanie alebo vytvára nižšie základné imanie ako pred zmenou právnej formy**, je štatutárny orgán spoločnosti povinný **oznámiť zmenu právnej formy** do 30 dní od účinnosti zmeny právnej formy známym veriteľom spoločnosti, ktorým vznikli pohľadávky voči spoločnosti pred dňom zverejnenia oznámenia o zápise zmeny právnej formy, a **zverejniť zmenu právnej formy** v Obchodnom vestníku dvakrát za sebou najmenej s odstupom 30 dní spolu s výzvou, aby veritelia prihlásili svoje pohľadávky.

Cezhraničná

- Cezhraničná zmena právnej formy je **nepripustná**, ak slovenskou spoločnosťou, ktorá mení cezhranične právnu formu, alebo slovenskou premenenou spoločnosťou je **iná ako akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným**.
- Zahraničnou spoločnosťou, ktorá mení cezhranične právnu formu, alebo zahraničnou premenenou spoločnosťou nemôže byť iná spoločnosť ako spoločnosť s ručením obmedzeným alebo akciová spoločnosť v súlade s právnym poriadkom iného členského štátu EÚ.
- Návrh projektu cezhraničnej zmeny právnej formy musí okrem náležitostí podľa Zákona (§ 77) obsahovať **aj náležitosti podľa § 114 ods. 1 písm. a), b) Zákona**. Návrh projektu cezhraničnej zmeny právnej formy vypracuje štatutárny orgán spoločnosti.
- Veritelia spoločnosti, ktorí majú ku dňu zverejnenia návrhu projektu cezhraničnej zmeny právnej formy podľa § 83 Zákona voči spoločnosti "nesplatené" pohľadávky a ktorí nepovažujú záruky ponúkané v návrhu projektu cezhraničnej zmeny právnej formy za dostačujúce, **majú právo požadovať od spoločnosti, aby splnenie ich neuhradených pohľadávok bolo primerane zabezpečené**.

Dopady právnej úpravy - päť pozitívnych faktov

Podpora väčšej cezhraničnej mobility spoločností

Zachovanie ochrany spoločníkov, ktorí sa nestávajú spoločníkmi nástupníckych spoločností vo forme výplaty vyrovnacích podielov

Posilnená ochrana a právo zamestnancov na informácie a prerokovanie podľa pracovnoprávných predpisov pri cezhraničných premenách spoločností

Zlepšenie fungovania vnútorného trhu pre spoločnosti a uplatnenie slobody usadiť sa

Garantovanie práva veriteľom zúčastnených spoločností na dostatočné zabezpečenie splnenia "nesplátných" pohľadávok od nástupníckych spoločností

Ivan Kisely

Partner

ivan.kisely@twobirds.com

Katarína Pfeffer

Seniorná advokátka

katarina.pfeffer@twobirds.com

twobirds.com

Abú Dabí • Amsterdam • Bratislava • Brusel • Budapešť • Casablanca • Kodaň • Dubaj • Düsseldorf • Frankfurt
• Haag • Hamburg • Helsinki • Hong Kong • Londýn • Luxemburg • Lyon • Madrid • Miláno • Mníchov • Paríž • Peking
• Praha • Rím • San Francisco • Šanghai • Šen-čen • Singapur • Štokholm • Sydney • Varšava

Bird & Bird je medzinárodná advokátska kancelária skladajúca sa z Bird & Bird LLP a jej pobočiek a pridružených zastúpení.

Bird & Bird LLP je registrované v Anglicku a Walse pod registračným číslom OC340318 a je regulované SRA – Regulačnou autoritou. Jej sídlom a miestom podnikania je 12 New Fetter Lane, Londýn, EC4A 1JP. Zoznam členov skupiny Bird & Bird LLP a nečlenov, ktorí sú vymenovaní za partnerov a ich príslušné odborné kvalifikácie, sú k dispozícii k nahliadnutiu na tejto adrese.